

ILUSTRIRANI
SLOVENEČ
TEDENSKA · PRILOGA · SLOVENCAM

LETO VII

11. JANUARJA 1931

ŠT. 2

ZIMA NA VELIKI PLANINI

FOTO J. SKERLEP

Na levi: »Materice« v dvoru. V dvoru se vrši vsako leto posebna božič. slovesnost, »materice« imenovana. Ob tej priliki nastopijo belgr. otroci z različnimi pevskimi, igrokaznimi točkami, nato pa kraljica sama otroke obdari z lepimi božičnimi darovi. Naša slika nam kaže pogled v dvorno slavnostno dvorano ob priliki svečanosti. Spredaj v sredini sedi naša kraljica Marija (X), na levo od nje princezinja Marina, na desni kneginja Olga s sinom, knezom Aleksandrom.

Spodaj: Venizelos (X), predsednik grške vlade v Belgradu. Dne 28. p. m. se je mudil v Belgradu grški min. preds. Venizelos in je imel več razgovorov z našimi državniki. V razgovoru s časnikarji je tudi to pot poudarjal tesne prijateljske vezi, ki vežejo obe sosedi. Iz Belgrada je odpotoval naprej na Dunaj, nato v Varšavo in končno še v Rim. Spodnja slika nam kaže od leve na desno našega zun. ministra Marinkovića, gen. Živkovića, Venizelosovo soprogo, Marinkovićevo soprogo in Venizelosa v dvorni čakalnici v Belgradu.

Franc Smodej,

bivši poslanec SLS, sedaj načelnik upravn. oddelka pres-biroja pri predsedništvu min. sveta v svojem kabinetu.

Iz našega narodnega gledališča. Letošnja gledališka sezona je doslej še dokaj zadovoljiva. Zlasti smo lahko veseli naše drame, ki napreduje od leta do leta in nam je letos nudila že nekaj prvovrstnih umetnostnih večerov. Njeni člani napenjajo vse sile in očitno žive s svojo umetnostjo in le zanjo. Desna slika nam kaže prizor iz »Mascotte«, prve operete, ki smo je bili kljub pomanjkanju dobrih operetnih pevcev veseli vsi in doživlja tudi neoporečen uspeh.

Zanimivo svidenje. Zupančičeva rodbina iz Loke pri Zidanem mostu se je nedavno zbrala s svojo vzorno krščansko materjo (1) na očetovem grobu. Prispeli so: sin p. Jožef (2) iz Kölna v Nemčiji, hčerka Ana (3) iz Celja, sin Anton (4) iz Clevelanda v Ameriki, sin Danijel (5) iz Berlina, hčerka s. Lavrencija (6) iz Banjaluke in hčerka Helena (7) iz Belgrada. Na domu živi le sin Franc (8).

Slovenski fantje — mornarji, ki žele iz Boke Kotorske vsem bralcem »Ilustr. Slovenca« srečno novo leto.

Zimsko veselje.

Slovenski fantje od fare, ki služijo pri konjenici kraljeve garde, pozdravljajo vse slovenske fante in dekleta. — Na desni: Ovšiška dekleta, ki so se udeleževala lepo uspelega tamošnjega kmetijske-gospodinskega tečaja. Tečaj je priredila od srede oktobra do konca decembra Slov. kršč. žen. zveza.

Spodaj: Dve koristni in potrebni knjigi za kmeta sta pred kratkim izšli. Jugoslov. knjigarna je izdala Zobevo »Kmetijsko kemijo« (cena 45 Din), ki nudi vsakemu kmetovalcu osnovne nauke vsega modernega kmetovanja. Umetniška propaganda je pa izdala Dvořačkovega »Domačega živinozdravnika«, ki obširno obravnava zdravljenje konj, goveje živine, prašičev, drobnice itd. s pomočjo zdravilnih rastlin in zelišč. (Cena 50 Din.)

Liste morate dati ob koncu leta vezati, sicer se vam posamezne številke porazgube in uničen je ves letnik. Krasno, trpežno in ceneno vezavo vam preskrbi knjigovoznica Jugoslov. tiskarne v Ljubljani. Vezava »Ilustr. Slovenca«, »Ilustracije« ali »Doma in sveta« v umetniške izvirne platnice stane le 40 Din. Naročite pa lahko tudi same platnice po 30 Din.

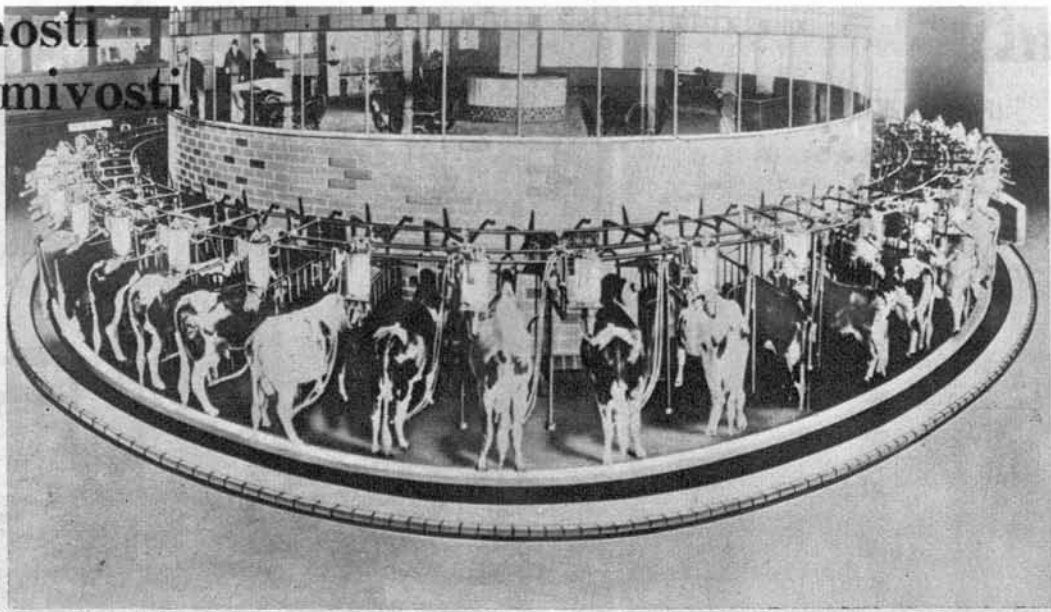

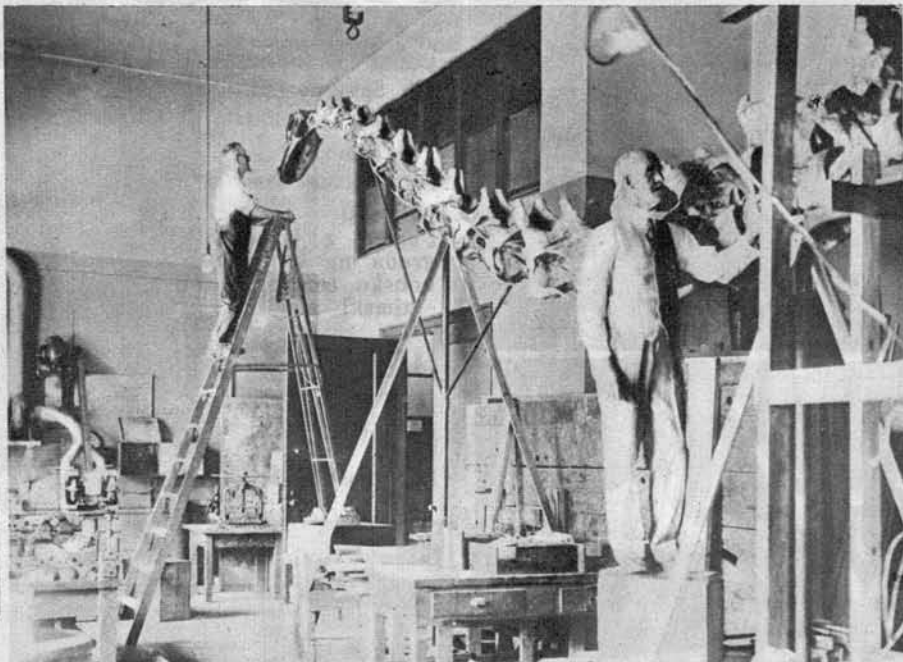

Razne posebnosti in zanimivosti

Na desni: Najmodernejši hlevi. Ameriški in mnogi zapadnoevropski veleposestniki so začeli uvajati v svoje obrate najnovejše in najmodernejše tehnične pridobitve. Tako imajo ponekod že posebne vrteče se plošče, na katere seženejo naenkrat po 50 krav, kjer se potem avtomatično okopljejo, osuše in pomolzejo. V sedmih urah okoplje, osuši in pomolze taka priprava 1680 krav. Kdaj si bomo kaj takega lahko ogledali tudi kje v Jugoslaviji?

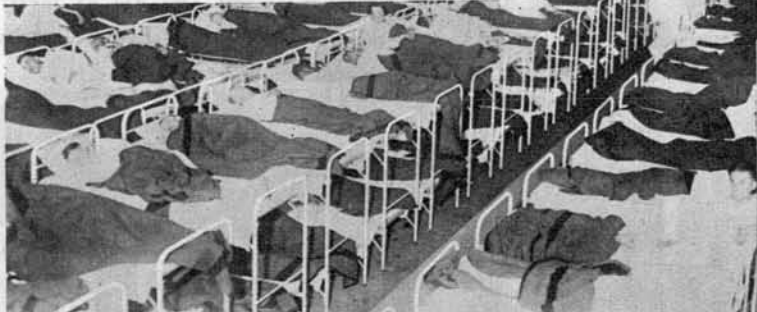
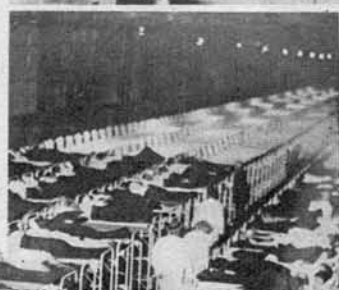

Ogromne orgle. V palači Ufe v Berlinu so postavili sedaj največje orgle Nemčije, ki so pravo čudo orglarske umetnosti. Imajo nad 1 milijon sestavnih delov, piščali so dolge od 15 cm do 6 m, dolžina njih kabljev in vodov znaša 26 km, a orgle same lahko proizvajajo najrazličnejšo glasbo: orkester, pihala, jazz itd. Zaradi smotreno razvrščene tastature je mogoče igrati na orgle le z maloštevilnimi prijemi. Zgornja slika nam kaže podij orgel.

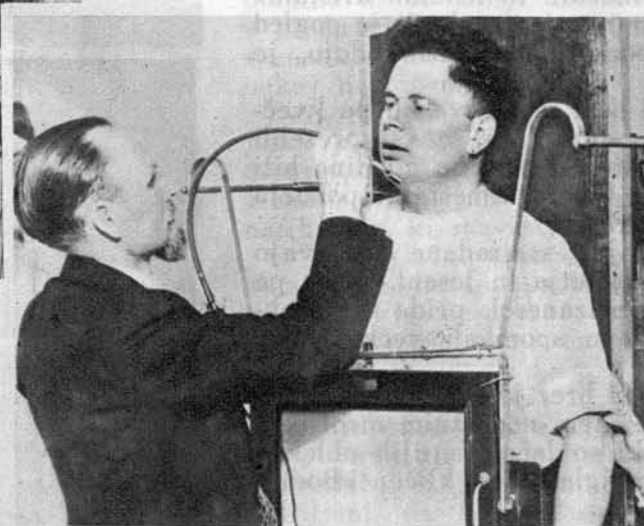
Prepariranje predpotopnih živali. V preparacijskih dvoranah amer. narodnega muzeja pripravljajo sedaj ogromnega predpotopnega dinosaura, ki so ga nedavno našli.

Spodaj: Fotografiranje želodca. Neki ameriški zdravnik je sestavil fotografski aparat, s katerim je mogoče slikati notranjost želodca. Aparat je montiran na posebno želodčno črpalko, na kateri je vdelana tudi električna žarnica z 12.000 svečami. Spodnja slika nam kaže zdravnika pri fotografiranju.

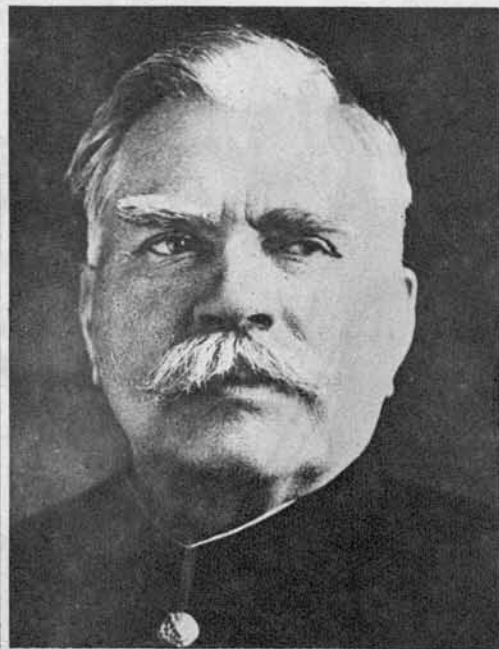

Največji azil za brezposelne, ki so tudi brez stanovanja, so postavili pred kratkim v New Yorku. V njem je 1500 postelj in dnevno dobi v njem 5-8000 brezposelnih toplo južino.

Na levi: Indijski jež, sorodnik našega ježa.

Kardinal Cerretti prevzema protektorat jugoslovanskega zavoda sv. Jeronima v Rimu. Slavnost se je vršila 7. pr. m. v navzočnosti vseh gojencev. V sredini je videti kardinala, na levo od njega stoji rektor msgr. dr. Madjerec, na desno pa dr. P. Bačić. Na levi sede dr. N. Moscatello, dva tajnika našega poslaništva pri Vatikanu (N. Jovanović in D. Dragutinović), papežev komornik msgr. Caccia in zavodovi uradniki, v ozadju pa stoje gojenci.

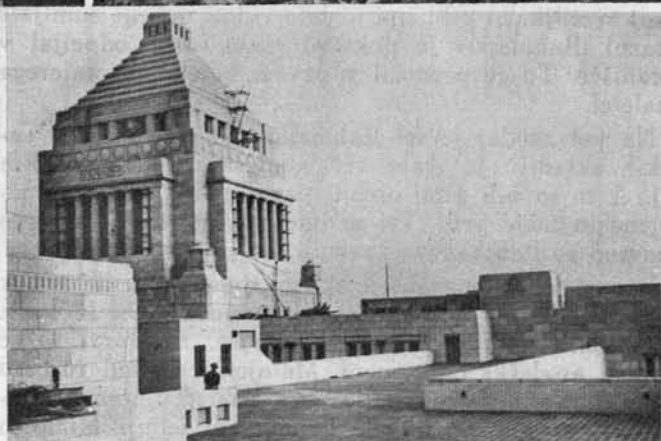
Maršal Joffre, bivši vrh. poveljnik franc. armad, je umrl 3. t. m. Jeseni 1914 je z veliko zmago na Marni ustavil prodiranje Nemcev in preprečil nemško zmago v svet. vojni. Star 79 let in veren katoličan.

Na desni in spodaj: Uspele in neuspele revolucije. Zadnji meseci preteklega leta so bili v političnem pogledu jako burni in bogati revolucij. Na Španskem je vrelo že od spomladi, meseca decembra je pa prišlo do odkritih in krvavih uporov, ki so napovedovali že splošno revolucijo, toda kralju udanim četam, zlasti pa najemnikom in kolonijalnim četam, se je za enkrat še posrečilo zadušiti upor, toda vse kaže, da najbrže ne za dolgo. Neuspeh je pripisovati preslabi organizaciji upora. Slika na desni kaže razorožene uporne čete, ki jih vodijo vladne čete v zapore. — Več sreče so imeli pa revolucionarji v južnoameriških državah, kjer so skoro povsod zapodili prejšnje predsednike, ki so stremeli za diktatorstvom. Sedaj prirejajo povsod zmagoslavne slovesnosti in spodnja slika nam kaže prihod novega braziljskega predsednika Vargasa k velikim vojaškim paradam v Rio de Janeiro.

Zgoraj na desni: Pogled na ognjenik Merapi na otoku Java, ki je pretekli mesec močno bruhal, uničil 8 vasi in pokopal nad 1000 ljudi. To je bila največja vulkanska katastrofa, ki je kdaj zadela Javo.

Na levi: Steeg, novi francoski min. predsednik, naslednik Tardieua.

Zimski sport v Švici. V nešteti švicarskih zimskosportnih središčih se je začela zbirati sedaj elita zimskih sportnikov. Sankanje, smučanje, drsanje in razne zimskosportne igre se goje na neštetilnih igriščih, sportnih prostorih in parobkih tamošnjih planin, zvečer pa lahko občudujemo po hotelih najelegantnejše toalete.

Zgoraj na levi: Smučar počiva na vrhu planin. — Na levi: Sredi naravnega veličastva. (Foto Skerlep.)

A. Derental:

36

Singapurska krasotica

Povest

»Kaj pa s tem nameravajo? Nemara hočejo skozi to luknjo ponoči name spustiti gada? To so pač trdovratni ljudje! Vrag jih vzemi! Rajši se preselim. Na zlo je lahko naletel! Če je beg sramoten, je pa koristen!«

Rahmanov je stopil doli, h gospodinjji, in ji naznanil, da takoj odpotuje. Ta se ni nič začudila in tudi ni izrazila nobenega obžalovanja. Imela je pač vedno stanovalce, od katerih ni mogla ničesar zahtevati razen na: jemnino za teden dni naprej. Niti po imenih in izkaznicah jih ni spraševala. Seveda se tudi njeni stanovalci niso čudili nobenim nedostatkom svojega stanovanja.

S kovčegom v roki je stopil Rahmanov iz hiše in se ozrl. Bilo se je stemnilo. A to četrto je razsvetljevalo nebroj svetilk, in v bližini ni bilo videti nobene sumljive prikazni. Rahmanov je poklical rikšo in se odpeljal v pristanišče. Tu je prenočil v prvem hotelu, na katerega je naletel.

Na vse zgodaj je šel Rahmanov na obalo. Poleg carinskih skladišč je stalo več angleških in inozemskih ladij. A to so bili sami osebni parniki, na katere je neizurjenemu težje priti. Vsi so imeli polnoštevilno moštvo in povsod so Rahmanova zavrnil, ko je iskal službo.

Poparjen od neuspeha je sklenil, povrniti se na zajtrk v svojo gostilno. Poprej prazne pristaniške ulice in obale so postajale medtem vedno živahnejše. Kot prvi so se prikazali angleški policemeni. Malajci, z belimi turbani in kratkimi gumijevimi palicami v roki. Tuintam so zaškripali vozovi, ki so jih vlekli pohlevni zebuji. Mimo so korakale tolpe singaleških težakov, ki raztovarjajo ladje.

Naposled je pričel Rahmanov srečavati osamljene pešce. Nenadoma se je prikazal na koncu dolge in ravne ulice, ki je vodila od obale v mesto, zopet isti Malajec. Sprva je korakal počasi, potem pa je stekel proti Rahmanovu. A drvel je na poseben način: z nizko povešeno glavo, kakor bik, ki hoče nabosti in ne gleda pred se, in z nazaj vrženo levo roko. V desnici je stiskal »kris«, zakrivljeno malajsko bodalo iz posebnega, temnega jekla.

Rahmanov je takoj sprevidel, da mu preti nova nevarnost. Malajec je izrabil neobljudenost ulice ob tej zgodnji uri, da vprizori »amokov tek«. Brez dvoma je je hotel Kiersten na vsak način uresničiti svojo grožnjo. Pri takih okoliščinah uboj sploh ne bi zbudil prav nobenega suma. Vsak pešec lahko na ulici pride amoku nasproti. In kdo bo očital zločin podivjanemu blazniku? Samo singapurski dnevnikarji bodo v drobnem tisku med mestnimi novicami prinesli malo poročilo: »Zopet se je pripetil obžalovanja vreden slučaj amoka. To pot je postal njegova žrtev ruski begunec« in tako dalje. Vse te misli so z bliskovito naglico preletele Rahmanova, medtem ko je obstal sredi ulice in gledal, kako drvi Malajec naravnost proti njemu. Pravtako po bliskovito urno je potegnil svoj revolver in, ne da bi utegnil pomisliti na posledice, oddal strel. Ni imel niti časa dobro pomeriti. A Malajec se je vendar zvrnil z obrazom na tla. Takoj je oblila kri plošče tlaka okoli njegove glave. Rahmanov je z revolverjem v roki obstal nad truplom. Od vseh strani so pritekli posamezni pešci, ki jih je privabil strel. Nekoliko sekund pozneje je bila okoli umorjenega že zbrana manjša gruča ljudi. A vsi so gledali popolnoma ravnodušno.

¹ Vroče podnebje in morebitni drugi, še nepojasnjeni činitelji povzročajo pri malajskih narodih na Zondskih otokih in Malaškem polotoku posebno trenutno blaznost, ki se imenuje »amok«. Pobesneli bolnik drvi s peno na ustih po cesti in se zakadi v vsakogar, ki mu pride nasproti. Če ima amok orožje, si šteje vsak v dolžnost, uničiti ga kakor steklega psa.